

**ABSOLOVENTSKÁ PRÁCE
ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ŠKOLNÍ 24, BYSTRÉ 569 92
9. ROČNÍK**

Renovace jízdního kola

Adam Uherka

Školní rok 2019/2020

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci vypracoval samostatně a všechny použité zdroje jsem řádně uvedl.

Děkuji za pomoc při zpracování tématu panu učiteli Mgr. Michaelu Dvořákovi.

V Bystrém dne 26.5. 2020

1 Obsah

Úvod.....	2
Historie Favoritu.....	3
Můj Favorit.....	3
Oprava kola.....	4
Demontáž kola.....	4
Čištění dílů.....	6
Nové díly.....	6
Sestavení kola.....	7
Závěr.....	9
Použité zdroje.....	10

2 Úvod

Jako téma mé závěrečné práce jsem si vybral renovaci jízdního kola. Toto téma jsem si vybral, protože s renovacemi jízdních kol už mám zkušenosti a opravovat stará kola mě baví.

Chtěl jsem své kolo opravit, a přitom zachovat co nejvíce původní vzhled. Kolo jsem rozložil na jednotlivé díly, ty jsem očistil, případně dokoupil nové díly, a nakonec jsem kolo znovu složil.

3 Historie Favoritu

V roce 1950 byla v Rokycanech vyrobena první série 15 závodních kol pro reprezentaci. Roku 1951 navrhl tehdejší ředitel továrny Josef Bochníček značku Favorit. Výroba této značky začala v roce 1951[1]. Podle Eliáše [2, str. 36]: „V r. 1953 se z Esky vyčleňuje Favorit Rokycany, ale již v r. 1958 je opět pod n. p. Eska Cheb.“ Značka Favorit byla úspěšná. V roce 1978 bylo vyrobeno milionté kolo Favorit, výroba se zvýšila na 200 000 kol ročně a vyvážel se do 38 zemí světa [1].

Krátce po revoluci v roce 1990 byla založena firma Favorit Rokycany a.s., která však nikdy nevyrobila více jak 40 000 kol ročně, nedokázala se přizpůsobit novému trhu a v roce 2001 zbankrotovala [1]. Po dalších neúspěšných pokusech značku koupil v roce 2011 slovenský podnikatel Richard Galovič. Výrobu zahájil až v roce 2015 a to v Jeseníku. Vyráběl kola s retro designem, lehkým karbonovým rámem a moderními technickými prvky. V roce 2019 prodal Galovič firmu jinému podnikateli, firma ale zbankrotovala [3].

3.1 Můj Favorit

Mého Favorita jsem dostal od svého dědečka, který ho koupil v roce 1982 v obchodním domě v Bystrém. V té době to bylo jedno z mnoha nedostatkových zboží, nedalo se normálně koupit. Ani dopředu nevěděl, jaký typ Favoritu mu přijde. Dostal ho po dvou měsících čekání a stál 1400 Kčs. Jezdil na něm asi 20 let. Potom kolo stálo v kůlně až do minulého roku.

Jde zřejmě o typ F27, má pánský rám z ocelových trubek letovaných mosazí, lakovaných světle modrou metalízou. Má duralové ráfky velikosti 630 mm x 18 mm a s pneumatikami velikosti 630 mm x 32 mm, s motýlky. Řídítka jsou duralové berany s původně černými textilními obmotávkami, které byly později vyměněny za modré. Sedlo je černé kožené, bez odpružení, s napínacím šroubem. Na zadním kole je čtyřkolečko se 14; 16; 18 a 20 zuby, přehazovačka Favorit, vepředu jeden talíř s 47 zuby.

4 Oprava kola

Když jsem kolo dostal, bylo v zchovalém stavu ale potřebovalo opravu a vyčištění. Rám byl poškrabaný, duše v zadním kole byla píchlá, chyběla větší část zvonku. Řetěz byl zatuhlý. Na sedle byla sedřená barva. U zadního světa chyběl kryt.

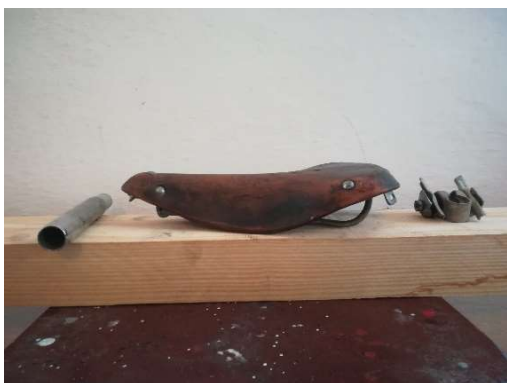
Rozhodl jsem se kolo renovovat se zachováním původních dílů. Dokoupil jsem chybějící a defektní díly.

Favorit před renovací

4.1 Demontáž kola

Nejprve jsem odmontoval sedlo se sedlovou tyčí. Pak jsem odmotal elektrické dráty a sundal přední brzdu se světlem. Dále jsem sundal zadní brzdu, obě brzdové páčky jsem se rozhodl neoddělovat z řídítek. Potom jsem oddělal páčku přehazovačky a přehazovačku spolu s řetězem. Následovaly šlapky, kliky a potom středové složení. Z pravé kliky jsem odmontoval talíř s krytem. Potom jsem sundal blatníky a kola. Jako poslední jsem rozmontoval hlavové složení.

Sedlo se sedlovou tyčí

Světla

Brzdy

Přehazovačka

Středové složení s talíři

Blatníky

Hlavové složení vidlicí

Rám s řetězem

4.2 Čištění dílů

Každou kovovou součástku jsem očistil čističem brzd, všechny plastové součástky jsem umyl jarem. Dále jsem kovové součástky leštil filcovým kotoučem na soustruhu. Nejprve jsem použil kotouč s hrubší leštící pastou, potom jsem ho vyměnil za jiný s jemnější pastou. Nakonec jsem každý díl očistil a konzervoval prostředkem WD-40.

Kolečka přehazovačky

4.3 Nové díly

V e-shopu, který je zaměřený na stará jízdní kola, jsem dokoupil díly, které na kole chyběly nebo byly nepoužitelné. Koupil jsem brzdové destičky, všechna lanka s bowdeny, dynamo s držákem, duše, pláště a stojánek.

Staré a nové bowdeny

4.4 Sestavení kola

Začal jsem tím, že jsem na rám přidělal přední vidlici s řídítky. Dále jsem nasadil obě kola a namontoval přehazovačku. K rámu jsem přišrouboval stojánek. K zadnímu kolu jsem připevnil blatník a na něj zadní světlo. Potom jsem přidělal přední blatník s brzdou a světlem a zadní brzdu. K brzdám jsem natáhl lanka s bowdeny. Do rámu jsem namontoval a namazal středové složení s řetězem.

Na spodní trubku rámu jsem přišrouboval páčku přehazovačky a natáhl k ní lanko. Dále jsem přidal sedlovou trubku se sedlem. Nakonec jsem přidělal dynamo s držákem a do obou světel jsem zavedl elektrické drátky.

Hlavové složení s vidlicí

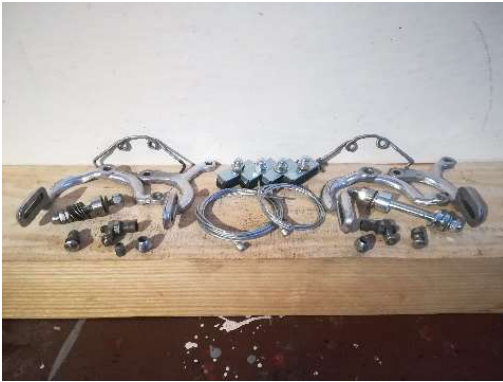
Kliky s talíři

Přehazovačka

Blatníky

Brzdy

Páčka přehazovačky

Hotové kolo zprava

Zleva

Šikmo zepředu

5 Závěr

Kolo jsem začal renovovat v říjnu 2019, pokračoval jsem v lednu a renovaci jsem dokončil v únoru 2020. K práci jsem využil víkendy. Práce na kole mně trvala celkem 6 dnů, každý den jsem pracoval zhruba 6 hodin. Celkově mě nové díly stály 1 647 Kč.

Při práci jsem používal běžné nářadí – plochý šroubovák, montážní klíče velikosti 8, 10, 13, 14, 15 a 36, mosazný kartáč, látku na čištění. Dále jsem používal odmašťovací sprej, filcové leštící kotouče a multifunkční sprej WD-40. Průběžně jsem si fotil postup práce.

Nejvíce mě bavila demontáž a složení kola. Moc mně nebavilo leštění dílů – je to zdoluhavý proces. Jediná nepříjemnost byla, že jsem objednal standardní nové pláště velikosti 622 mm a pak jsem zjistil, že Favority vyráběné za minulého režimu měly pláště velikosti 630 mm. Musel jsem proto objednat znovu nové pláště už správné velikosti.

Před touto renovací jsem už renovoval dvě jiná jízdní kola včetně lakování, proto jsem už znal postup a věděl, co mě čeká. Přesto mně to přineslo další zkušenosti.

6 Použité zdroje

1. Favorit (firma): Historie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-05-14]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Favorit_\(firma\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Favorit_(firma))
2. ELIÁŠ, Pavel. *Jízdní kolo: vynález, který sblížil svět*. Eliáš, 2017. ISBN 978-08-270-1147-6.
3. Oživení retro značky nevyšlo. Značka kol Favorit opět zkrachovala. *Idnes.cz* [online]. 7. října 2019 10:41 [cit. 2020-05-26]. DOI: 191007_095523. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/favorit-bicykl-kola-richard-galovic.A191007_095523_ekoakcie_fih